

LLOYD TRIESTINO

Αφιερωμένο στον Φίλο μου
Δημήτρη Στεφάνου

Γράφει ο Ιωάννης Χαβάτζας
Μέλος του ΔΣ της ΦΕΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η "Österreichischer Lloyd" (Αυστριακή Lloyd), ιδρύθηκε αρχικά το 1836 που έγινε μία από τις μεγαλύτερες ναυτιλιακές εταιρείες του κόσμου με αντικείμενο τη διαχείριση των εμπορικών συναλλαγών και τα ταξίδια των επιβατών της Αυστροουγγαρίας μέχρι το 1918. Η αυστριακή Lloyd πραγματοποιούσε τακτικά δρομολόγια από Τεργέστη στην Εγγύς Ανατολή, την Ινδία, την Κίνα την Άπω Ανατολή, τη Βραζιλία, τις ΗΠΑ και τη Βόρεια Ευρώπη.

Η επωνυμία της Εταιρείας άλλαξε σε "Lloyd Triestino" το 1919, όταν Τεργέστη έγινε μέρος της Ιταλίας. Τρία πολυτελή πλοία

ραιάς - Κωνσταντινούπολη με επιστροφή.

Η Εταιρεία απασχολούσε ως Αξιωματικούς και πλήρωμα πολλούς Έλληνες, αλλά εκτός αυτού και την κύρια πελατεία της αποτελούσαν κυρίως Έλληνες. Τα πλοία της Εταιρείας αρχικά ήταν ιστιοφόρα και ήταν από τις πρώτες εταιρείες που έθεσε σε κίνηση ατμόπλοια τα οποία ονόμαζε «*πυρόσκαφα*».

Η Εταιρεία Lloyd αντιμετώπισε σημαντικές αναδιρθρώσεις, προκειμένου να ανακτήσει τις απώλειες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1930, η Lloyd Triestino ήταν η μεγάλη παγκόσμια

Ιταλικό γραμματόσημο με σφραγίδα
LLOYD TRIESTINO
PIROSCAFI

Γραμματόσημο
AUSTRIA LEVANT
του Αυστριακού
Lloyd από το πλοίο
"LX THALIA"

διαμέσου του Ισθμού της Κορίνθου, εκτελούσαν το δρομολόγιο της γραμμής Τεργέστη- Πειραιάς- Κωνσταντινούπολη. Τα τρία αυτά πλοία ήσαν τα "Κλεοπάτρα", "Ρέμο" και "Σεμίραμις", που ανήκαν στην εταιρεία LLOYD. Τα πλοία αυτά χρειαζόντουσαν μόλις 48 ώρες για να εκτελέσουν τη διαδρομή Πειραιάς - Τεργέστη και επιστροφή και άλλες 23 όταν εκτελούσαν το δρομολόγιο Πει-

ναυτιλική δύναμη, με ένα στόλο από 85 σκάφη με ταξίδια στην ανατολική Αφρική, τη νότια Αφρική, την Ασία και την Αυστραλία. Η Εταιρεία όμως για άλλη μια φορά πλήττεται σοβαρά από την καταστροφή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στη δεκαετία του 1940. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, η Lloyd Triestino έχασε 68 πλοία και 1.000 ναύτες. Στο τέλος, είχε μειωθεί η δύναμή της σε

ένα στόλο από μόλις 5 πλοία και ήταν για άλλη μια φορά αντιμέτωποι με μια μαζική λειτουργία ανάκτησης. Μέχρι το 1956, ο στόλος της είχε αυξηθεί σε 31 πλοία.

Αργότερα το 1993 η Εταιρεία *Lloyd Triestino* σύναψε συνεργασία με την Ταϊβάν

μη της σπουδαίας επιχείρησης, που ιδρύθηκε στις 2 Αυγούστου 1836 και παραμένει η παλαιότερη ενεργή ναυτιλιακή εταιρεία, ακόμη και αν το όνομά της άλλαξε σε *Italia Marittima* και η ιδιοκτησία της πέρασε στην ομάδα της Ταϊβάν.

Γραμματόσημα AUSTRIA LEVANT

α-β) LLOYD AUSTRIACO LXXIV "SEMIRAMIS" γ) LLOYD AUSTRIACO "POSEIDON"
δ) LLOYD AUSTRO-UNGARICO XLII "MESSINA"

και τον γίγαντα της ναυτιλίας, *Evergreen Marine Corp.*

Την 1η Μαρτίου του 2006, το όνομα *Lloyd Triestino* άλλαξε επίσημα σε *Italia Marittima*, ενώ στα ονόματα των πλοίων σταδιακά άλλαξε το πρόθεμα "LT" σε "Ital" για να αντικατοπτρίζουν αυτή την αλλαγή (π.χ.

LT Cortesia και *Ital Contessa*).

Σ' ένα από τα πιο πολυτελή και επιβλητικά παλάτια της Τεργέστης στην *Piazza Unità*, υπάρχει η επιγραφή με μεγάλα γράμματα "*Lloyd Triestino*". Αυτό το υπέροχο κτήριο μαρτυρεί τη μεγάλη δύνα-

Η Διώρυγα του Σουέζ το 1869 έφερε τεράστια οφέλη για την Εταιρεία *Lloyd* της Τεργέστης. Δρομολόγια τακτικά είχαν αρχίσει για τη Μέση και την Άπω Ανατολή, φτάνοντας τα μέρη της Ερυθράς Θάλασσας, την Ινδική χερσόνησο, την Ιαπωνία και την Κίνα.

Μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (1914-1918), η Εταιρεία εμπλουτίζει τα δρομολόγια της με τη διηπειρωτική διαδρομή προς την Αυστραλία, ενισχύοντας επίσης και τις καθιερωμένες γραμμές, τις οποίες η *Lloyd Triestino* λειτουργούσε ήδη πριν από την έναρξη των εχθροπραξιών, όπως η υπηρεσία προς τη Συρία, το Λίβανο, την Παλαιστίνη και την Αίγυπτο.

Μετά από την Ιταλική αποικιακή περιπέτεια στην Αφρική στην περίοδο του μεσοπολέμου, οι τακτικές γραμμές με τις νέες κτήσεις έχουν ανατεθεί πλέον στην Εταιρεία *Lloyd Triestino*.

Στη δεκαετία του 1970, ο ανταγωνισμός από τις αεροπορικές εταιρείες ανάγκασε τη *Lloyd* να σταματήσει τις υπηρεσίες της προς το επιβατικό κοινό και να

Ταξίδια προς
Ιταλία-Ελλάδα-Κων/πολη

ασχοληθεί με την εμπορική ναυτιλία.

Αν και σήμερα είναι μικρότερη επιχείρηση από ό,τι ήταν στις μέρες δόξας της, η

Σφραγίδες επί Ρωσικών γραμματοσήμων.

Εκτός από την Ρωσία και άλλες Ευρωπαϊκές, χώρες, είχαν κανονικά δρομολόγια στη Μαύρη θάλασσα. Γράμματα με κλασικά Ρωσικά γραμματόσημα (ή εκδόσεις Ρωσικού Levant) σφραγιζόταν στο Ρωσικό λιμάνι πριν την αναχώρηση του πλοίου, ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ή στο λιμάνι άφιξης.

Εταιρεία εξακολουθεί να φέρει εύγλωττη μαρτυρία για τη μεγάλη ναυτική παράδοση της πόλης της Αδριατικής της Τεργέστης.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Μετά από ένα δυσοίωνο μέλλον, κατά τη διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων και της Κατοχής, με την υποστήριξη της κυβέρνησης στη Βιέννη και χάρη στην ανάπτυξη του λιμανιού και της επιχείρησης των εμπορικών και ναυτιλιακών συμφερόντων της, η Εταιρεία πέτυχε μια ταχεία ανάκαμψη.

Στην εποχή της Αναγέννησης το ατμόπλοιο "Καρολίνα" τέθηκε σε υπηρεσία το 1818, ενώ ήταν το πρώτο ατμόπλοιο, που ξεκίνησε το διάπλου στη Μεσόγειο θάλασσα.

Μετά από λίγα χρόνια, ο Josef Ressel εφεύρει τον έλικα πλοίου και θέτει με επιτυχία το πρώτο ελικοφόρο ατμόπλοιο, το "Civetta" στις θαλάσσιες επιχειρήσεις στον κόλπο της Τεργέστης.

Τον ίδιο χρόνο μια ομάδα ασφαλιστών και εμπόρων στην Τεργέστη ιδρύουν την

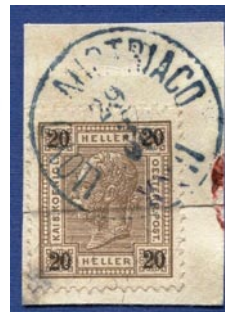
Lloyd Austriaco, αντιγράφοντας το παράδειγμα της Lloyd's του Λονδίνου. Ο σκοπός αυτής της νέας επιχείρησης ήταν να συγκεντρώσει και να καταγράψει διάφορες πληροφορίες για τη ναυτιλιακή βιομηχανία, τα πλοία και τα δρομολόγια τους και να επεκταθεί στον ασφαλιστικό τομέα.

Η ανοδική πορεία της εταιρείας ήταν εξαιρετικά γρήγορη και μέσα σε ένα εξαιρετικά μικρό χρονικό διάστημα το Lloyd είχε γίνει μία από τις μεγαλύτερες ναυτιλιακές εταιρείες του κόσμου.

Το 1842, δύο μεγάλα και πολυτελή ατμόπλοια με τροχούς το "Arciduca" και το "Lodovico", ξεκίνησαν δρομολόγια από την Τεργέστη προς τη Δαλματία, τα Ελληνικά νησιά, την Αίγυπτο, την Τουρκία και τα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας.

XXII = s.s. "ESPERO"

Τα πλοία του Αυστριακού Lloyd, τότε του πιο σπουδαίου εμπορικού στόλου στην Ανατολική Μεσόγειο, διέθεταν ταχυδρομικές υπηρεσίες επί των πλοίων.

Η σφράγιση γινόταν με σφραγίδα τύπου (F-1) με τον αριθμό του πλοίου στο κάτω μέρος σε λατινική αρίθμηση.

Το 1849 ήταν ένα ακόμα ορόσημο στην ιστορία της Lloyd's, όταν δημιουργήθηκε ένα τρίτο τμήμα: η *Letteraria Sezione*, που ήταν αφιερωμένη κυρίως σε πολιτιστικές δραστηριότητες. Κύριος στόχος της ήταν η δημοσίευση των περιοδικών και βιβλίων σε διάφορα εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά θέματα, που προορίζονται για το ευρύ κοινό. Για την επιτυχία του σκοπού, η Lloyd's δημιούργησε μία από τις μεγαλύτερες εγκαταστάσεις εκτύπωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η τυπογραφική τεχνολογία με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό έδωσε ζωή σε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον μέρος της ιστορίας της εταιρείας, έχοντας μια σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη του πολιτισμού.

Το 1852, η εταιρεία παρήγγειλε τρία πλοία 850-τον, το "*Fiume*", "*Jonio*" και "*Smirne*" από το βρετανικό ναυπηγείο και έτσι τα πρώτα σιδερένια ελικοφόρα εμπορικά πλοία πλέουν υπό αυστριακή σημαία. Ωστόσο, το επόμενο έτος, το Διοικητικό

Συμβούλιο και οι μέτοχοι της Εταιρείας ψήφισαν την έναρξη των εργασιών για τη δημιουργία και κατασκευή ενός ναυπηγείου στην περιοχή Sant' Andrea της Τεργέστης, ώστε τα επόμενα έτη, πολλά επιβατικά πλοία, μεγαλύτερα, πιο ισχυρά και πολυτελώς διακοσμημένα, να κατασκευάζονται στο ναυπηγείο της.

AUSTRIA LEVANT
MARITIME CANCEL
"LLOYD AUSTRIACO
XXIV" 1899

Το 1886, το 50ό έτος από την ίδρυση του τμήματος πλοήγησης γιορτάστηκε από την κατασκευή των δύο ναυαρχίδων, το "*Imperator*" και το "*Imperatrix*", οι οποίες ήταν ένα σπουδαίο επίτευγμα για ένα στόλο πλοίων, που τώρα αποτελείτο από όχι λιγότερο από 84 πλοία και με συνολική χωρητικότητα 120.000 τόνους.

Το 1907, μετά από μερικά επιτυχημένα ταξίδια αναψυχής, η *Lloyd Austriaco* αποφάσισε να μετατρέψει ένα από τα ατμόπλοια της, το "*Θάλεια*", σε "σκάφος αναψυχής" (ο όρος κρουαζιερόπλοιο δεν ήταν ακόμη γνωστός), που προορίζονταν για την παροχή διακοπών στη Μεσόγειο το χειμώνα και τη Βόρεια θάλασσα και τη Νορβηγία το καλοκαίρι.

Το "*Θάλεια*" αποδείχθηκε ότι ήταν μια μεγάλη επιτυχία και ένα από τα πρώτα παραδείγματα στην ιστορία των επιβατηγών πλοίων, που αφιερώνεται αποκλειστικά στην αναψυχή και την κρουαζιέρα.

Στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, γνωστόν ως Μεγάλο Πόλεμο (1914-18) η Εταιρεία υπέστη μεγάλες απώλειες και στη συνέχεια τα νικηφόρα Έθνη είχαν την πρόθεση να αποκτήσουν στην ιδιοκτησία τους

Φάκελος της *Lloyd Triestino* ταχυδρομημένος στην Άπω Ανατολή

τα επιζώντα πλοία των ηττημένων χωρών, συμπεριλαμβανομένης και της Αυστρίας. Μετά από λίγα χρόνια, οι σύμμαχοι άφησαν να παραμείνει ο στόλος των πλοίων στην Εταιρεία, που αμέσως μεταφέρεται στο νέο ονομαζόμενο *Lloyd Triestino*. Η παλιά ονομασία του *Lloyd Austriaco* δεν ήταν πλέον κατάλληλη, δεδομένου ότι η Τεργέστη είχε γίνει μέρος της Ιταλίας. Το 1925 η Εταιρεία παρέλαβε τα πρώτα πλοία με κινητήρες εσωτερικής καύσης, το "*Esquilino*", το "*Viminale*", το "*Remo*" και το "*Romolo*" τα πρώτα Motorships. Τον Ιούνιο του 1931 το περίφημο "*Victoria*" μπαίνει σε υπηρεσία και αμέσως κέρδισε τη διάκριση της ύπαρξής του σαν ένα από τα πιο όμορφα πλοία.

Το 1927 τον έλεγχο της *Lloyd Triestino* αναλαμβάνει η οικογένεια πλοικτητών Cosulich, αλλά λίγα χρόνια αργότερα, λόγω των οικονομικών δυσκολιών της εποχής, η Εταιρεία πέρασε στην ιδιοκτησία της άλλης κορυφαίας ιταλικής ναυτιλιακής, το *Lloyd Sabaudo* του Τορίνο.

Το 1937, ο στόλος του *Lloyd Triestino* εμπλουτίστηκε με άλλα πέντε μεγάλα και πολυτελή επιβατηγά πλοία, το "*Duilio*", "*Giulio Cesare*", "*Conte Rosso*", "*Conte Verde*" και "*Conte Biancamano*". Τα πλοία αυτά, μαζί

με τη "*Victoria*", απέκτησαν μεγάλη φήμη, όχι μόνο λόγω των υπέροχων υπηρεσιών τους επί του σκάφους, αλλά και για τις εξαιρετικές και μεγάλες κρουαζιέρες τους.

Την παραμονή του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο στόλος των *Lloyd Triestino* αποτελείτο από 85 πλοία, συνολικού ύψους 700.000 τόνων μικτού φορτίου, μέχρι το τέλος των εχθροπραξιών μόνο πέντε επέζησαν, που ανέρχονται σε 45.000 τόνους.

Παρά την καταθλιπτική αυτή κατάσταση, η νέα προσπάθεια αναγέννησης της

Lloyd Austriaco
1848

Lloyd Austriaco
1907

Lloyd Triestino
1921

Lloyd Triestino
1932

Εταιρείας ήταν εξαιρετική, αφού εν μέρει επιδοτείται από κεφάλαια, που προέρχονται από την Αμερική, (μέρος του σχεδίου Μάρσαλ). Το 1951, τα σκάφη, "*Oceania*" και "*Neptunia*" άνοιξαν ξανά την *Express Service* γραμμή προς το Σίδνεϊ και το επόμενο έτος δύο παρόμοια σκάφη, προς την Αφρική και την Ευρώπη.

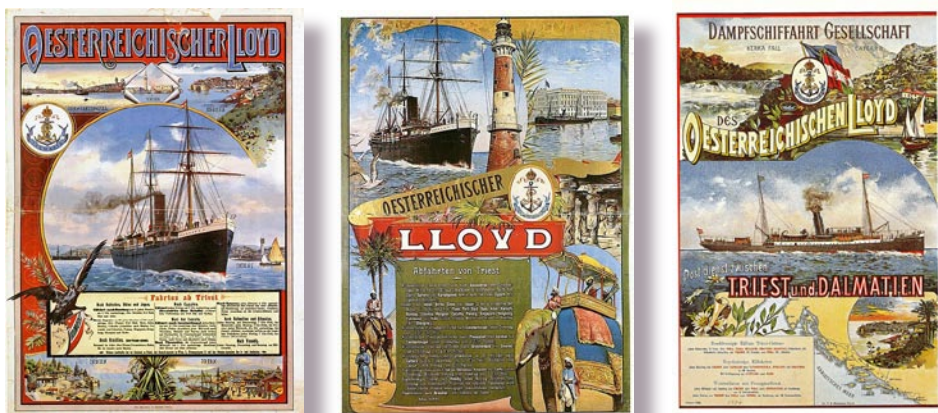
Το 1963 ήταν το αποκορύφωμα για το *Lloyd Triestino*. Το έτος αυτό τα μεγάλα και όμορφα αδελφά πλοία "*Galileo Galilei*" και "*Guglielmo Marconi*" άρχισαν να οργάνουν τη διαδρομή προς Αυστραλία. Αυτά ήταν τα μεγαλύτερα επιβατηγά πλοία, που είχε ποτέ η *Lloyd Triestino*. Παρόλο που μείωσαν το χρόνο ταξιδιού προς το Σίδνεϊ από 31 σε 23 ημέρες, έφτασε η εποχή που η μείωση της επένδυσης των επιβατών, που προκαλείται από τα αεροπλάνα-τζετ ήταν μη αναστρέψιμη.

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ & ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΕΣ

Από τις πρώτες ημέρες και ιδιαίτερα μετά το άνοιγμα του «τρίτου τμήματος»

"Australia" 1961 LLOYD TRIESTINO

α) Lloyd Austriac, το ατμόπλοιο "*Imperator*", προς Αίγυπτο το 1886.

β) 1900, Διαφήμιση για Αίγυπτο και Ινδία.

Πάνω δεξιά το επιβλητικό κτήριο του Lloyd Austriaco στην Τεργέστη.

γ) Διαφήμιση ταξιδιού προς Δαλματία

το 1849, η Lloyd είχε εκτυπώσει τα ενημερωτικά δελτία και τα δρομολόγια της με απλά γραμμικά σχέδια που απεικονίζουν τα ατμόπλοια της. Με την Εταιρεία να γίνεται όλο και πιο ενεργή στην προβολή των δραστηριοτήτων της και με την είσοδο της εκτύπωσης-όφσετ, στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα αρχίζει την έγχρωμη εκτύπωση. Πολλοί καλλιτέχνες είχαν προσληφθεί για να φιλοτεχνήσουν τις διαφημίσεις της εταιρείας, τα μενού, τα καθημερινά προγράμματα, τις λίστες επιβατών, κλπ

Ένας από τους ευκολότερους, φθηνότερους και πιο αποτελεσματικούς τρόπους για να διαφημίζει τα πλοία της ήταν οι καρτ-ποστάλ. Νέοι ζωγράφοι και εικονογράφοι ανέλαβαν την κατασκευή των "πορτραίτων

πλοίων". Μεταξύ των πιο διάσημων ήταν ο **Paolo Klodic**, που φιλοτέχνησε τη μεγαλύτερη συλλογή από πορτραίτα επιβατηγών πλοίων. Χιλιάδες lithographs και καρτ-ποστάλ τυπώθηκαν χρησιμοποιώντας έργα του, τα οποία διανέμονται στους πράκτορες και τους επιβάτες.

ΑΦΙΣΕΣ & BINIETTEΣ

Μια άλλη μορφή διαφήμισης που χρησιμοποιείται από τις ναυτιλιακές εταιρείες ήταν οι αφίσες, που κρέμονται σε δημόσιους χώρους (σταθμοί σιδηροδρόμου, τραμ και λεωφορεία, καταστήματα ταξιδιωτικών πρακτόρων και σε τοίχους).

Η Τεργέστη είχε το προνόμιο να είναι ένα πολιτιστικός και παραγωγικός χώρος για την καλλιτεχνική avant-garde, πάνω απ' όλα, κατά την περίοδο του μεσοπολέμου και από πλευράς δημοσιότητας ήταν εξαιρετικά προηγμένη.

Οι καλλιτέχνες είχαν ήδη αποκτήσει φήμη και έξω από τα σύνορα της Τεργέστης, όπως ο **Marcello Dudovich**, ο **Giuseppe Sigon** και ο γιος του **Pollione**. Για πολλά χρόνια ο τε-

Guglielmo Marconi

Ένα ωραίο φυλλάδιο του Οκτωβρίου 1927, που υπογράφεται από τον *Antonio Quaiat*, με διαφήμιση της *Express Service* στην Αίγυπτο από τα αδελφά πλοία "*Helouan*" και "*Vienna*".

λευταίος εργάστηκε για την παγκοσμίως φήμης εταιρεία εκτύπωσης "*Modiano*", ακόμα πιο γνωστή για την παραγωγή των παιγνιοχάρτων. Η δημιουργικότητα των νέων καλλιτεχνών, επίσης, διεγείρεται από δημόσιους διαγωνισμούς για το σχεδιασμό μιας αφίσας, μιας βινιέτας, ενός λογοτύπου ή μιας απεικόνισης του πλοίου.

ΕΝΤΥΠΑ & ΦΑΚΕΛΟΙ

Το διαφημιστικό υλικό που εκδίδεται από ναυτιλιακές εταιρείες, ακόμη και σήμερα έχει συλλεκτικό ενδιαφέρον σε όλο τον κόσμο και είναι πολύτιμο για τις γραφικές παραστάσεις και την τεχνική του. Μεταξύ αυτών, συχνά μικρά αντικείμενα, όπως τα φυλλάδια και οι φάκελοι είναι ίσως τα πιο ενδιαφέροντα.

Αντικείμενα όπως μενού, καθημερινά προγράμματα και λίστες επιβατών, εν μέρει εκτυπώνονται επί του σκάφους, ενώ τα φυλλάδια και οι φάκελοι, που απαιτούν υψηλή ποιότητα εκτύπωσης παράγονται σε εγκαταστάσεις εκτύπωσης στην ακτή. Ο *Lloyd Austriaco*, βασίστηκε σε γνωστούς καλλιτέχνες από τη Βιέννη, που εργάζονταν τακτικά για την *Lloyd*, όπως ο *Oscar Hermann Lamb*, ο *Harry Heusser* και ο *Remigius Geyling*.

Ορισμένα από τα αντικείμενα που παράγονται για τις καλύτερες ναυτιλιακές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των *Lloyd Triestino*, θα μπορούσαμε να τα περιγράψουμε ως πραγματικά αριστουργήματα τέχνης.

